

ความทุจริตของผู้เอาประกันวินาศภัย หรือผู้รับประโยชน์ Loss Caused by the Bad Faith of the Insured or the Beneficiary

รศ. สุเมธ จานประดับ*

Assoc. Prof. Sumate Janpradab

บทคัดย่อ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 879 วรรคแรก กำหนดว่า ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในเมื่อความวินาศซึ่งได้ระบุไว้ในสัญญานั้นได้เกิดขึ้นเพราะความทุจริตของผู้เอาประกันวินาศภัยหรือผู้รับประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ความทุจริตนี้มีความเห็นของนักกฎหมายว่าเป็นการกระทำที่มุ่งหมายให้เกิดวินาศภัยซึ่งแม้มิได้กระทำเพื่อประสงค์อยากได้ค่าสินไหมทดแทนก็ตาม

คำสำคัญ: ความทุจริต, ผู้เอาประกันวินาศภัย, ผู้รับประโยชน์

Abstract

The First Paragraph of Section 879 of the Civil and Commercial Code states that the insurer shall be exempted from liability if there is any loss, as specified in the contract, results from any bad faith of the insured. However, some lawyers take the view that the loss resulting from intentional bad faith notwithstanding that the insured or the beneficiary does not intend to make a claim for compensation for any loss.

Keywords: Bad Faith, The Insured, Beneficiary

1. บทนำ

ประกันวินาศภัยคืออะไร ไม่มีกฎหมายฉบับใดและมาตราไหนบัญญัติความหมายไว้แต่อย่างใด มีแต่ความหมายของคำว่า วินาศภัย ในมาตรา 869 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่บัญญัติ อันคำว่า “วินาศภัย” ในหมวดนี้ ท่านหมายรวมเอา ความเสียหายอย่างใดๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 มาตรา 4 บัญญัติความหมายของวินาศภัยว่า ความ

* รองศาสตราจารย์ประจำ หลักสูตรปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

* Associate Professor, Master of Laws Program, Faculty of Law, Ramkhamhaeng University

เสียหายอย่างใดๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้และหมายความรวมถึงความสูญเสียในสิทธิผลประโยชน์หรือรายได้ด้วย

ส่วนคำว่าประกันภัยความหมายคือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้น หรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคตดังได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย ตามมาตรา 861

เมื่อพิจารณาความหมายของประกันภัยและวินาศภัยแล้วจึงนำมาเป็นความหมายของประกันวินาศภัยได้ว่า เป็นสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้รับประกันวินาศภัย ตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้น อันคำว่าวินาศภัย หมายรวมเอา ความเสียหายอย่างใดๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้และหมายความรวมถึงความสูญเสียในสิทธิ ผลประโยชน์หรือรายได้ด้วยซึ่งต้องเกิดขึ้นในอนาคต ดังที่ได้ระบุไว้ในสัญญาและในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้เอาประกันวินาศภัย ตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย สัญญาประกันวินาศภัยเป็นสัญญาที่มุ่งหมายจะให้ผู้เอาประกันวินาศภัยได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแก่ตน แต่ผู้รับประกันวินาศภัยไม่ต้องรับผิดชอบในเมื่อความวินาศภัยหรือเหตุอื่นซึ่งได้ระบุไว้ในสัญญานั้นได้เกิดขึ้นเพราะความทุจริตของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย

2. คำศัพท์สำคัญ

2.1 คำว่าทุจริต ในมาตรา 879 วรรคแรกและในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้บัญญัติความหมายไว้

ความหมายทั่วไปตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ทุจริต หมายถึง ความประพฤติชั่ว ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางกาย เช่น กายทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางวาจา เรียกว่า วาจทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางใจ เรียกว่า มโนทุจริต เช่น ทุจริตในการสอบ คดโกง ฉ้อโกง ทุจริตต่อหน้าที่ เป็นต้น

มาตรา 879 วรรคแรกที่บัญญัติเป็นภาษาอังกฤษ คำว่า ทุจริต ใช้คำว่า Bad Faith ซึ่งใน Black's Law Dictionary คำว่า ทุจริตเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจของบุคคล (State of Mind) หรือเน้นถึงมโนสำนึกของบุคคลเกี่ยวกับความคิดไตร่ตรอง วางแผน ดำเนินการ หรือกระทำการที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม ตามจริยธรรม คุณธรรม เพื่อที่จะหลอกลวง ฉ้อฉล เอาเปรียบ หรือคดโกงผู้อื่น โดยกระทำการหรือดเว้นไม่กระทำการที่จะต้องกระทำไม่ว่าจะเป็นเจตนาโดยตรงหรือโดยปริยายประกอบด้วยมูลเหตุจูงใจ (motive) หรือไม่ก็ตาม¹

ศาสตราจารย์พิเศษ ประสิทธิ์ โสวิไลกุล ได้อธิบายคำว่า ทุจริต ไว้ดังนี้

(1) ทุจริตมีลักษณะตรงกันข้ามกับสุจริต โดยปกติทั่วไปแล้ว มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำการฉ้อฉล หลอกลวงหรือมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้อื่นเข้าใจผิดหรือไขว้เขว หรือ หลอกลวงผู้อื่น การละเลยไม่เอาใจใส่หรือการบิดพลิ้ว โดยไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือการชำระหนี้ตามสัญญา

(2) การไม่ดำเนินการทันทีเพราะความบกพร่องโดยบริสุทธิ์ ตามสิทธิและหน้าที่ซึ่งบุคคลนั้นมีอยู่

¹ ประสิทธิ์ โสวิไลกุล, กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4-14 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2554), หน้า 131.

แต่เพราะมูลเหตุจูงใจที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องหรือมูลเหตุจูงใจที่ชั่วร้าย

(3) คำว่า ทุจริต ไม่ใช่เป็นคำวินิจฉัยที่ไม่ดี (Bad) หรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านี้ แต่น่าจะเกิดจากการใดที่ขัดกับมโนสำนึกโดยปริยาย เพราะนั่นเป็นการแสดงออกถึงวัตถุประสงค์ที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริตหรือการเบี่ยงเบนทางศีลธรรมซึ่งมีความแตกต่างจากความคิดเห็นที่เป็นปรีชาญาณโดยความประมาทเลินเล่อ ในกรณีนี้มุ่งเน้นถึงสภาพจิตใจที่ดำเนินการโดยมุ่งประสงค์ที่แอบแฝงอยู่หรือมีเจตนาชั่วร้าย

เมื่อคำว่าทุจริต ตามมาตรา 879 ไม่ได้บัญญัติความหมายไว้ จึงมีนักกฎหมายหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ คือ

ศาสตราจารย์ จิตติ ดิงศภัทัย ให้ความหมายทุจริตว่าคือ การกระทำด้วยความมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดภัยขึ้นโดยตรงหรือโดยลักษณะที่เห็นได้ว่าภัยนั้นเป็นผลอันจำเป็นต้องเกิดจากการกระทำอันนั้น²

ศาสตราจารย์พิเศษ สิทธิโชค ศรีเจริญ อธิบายความทุจริต หมายถึง การแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น การกระทำโดยทุจริตนั้นอาจกระทำด้วยตนเอง หรือใช้ให้บุคคลอื่นกระทำ เป็นการกระทำโดยตรงเพื่อให้เกิดผลร้ายนั้น หรือเป็นการกระทำโดยอ้อมด้วยการงดเว้นกระทำเพื่อป้องกันผลร้ายนั้นก็ได้³

ศาสตราจารย์พิเศษ ไพโรจน์ วายุภาพ อธิบายความทุจริตว่า มิได้มีความหมายดังเช่นที่ได้นิยามไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(1) ที่ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และมีได้มีความหมายตรงข้ามกับคำว่าสุจริต แต่อาจให้ความหมายได้ว่าเป็นการกระทำที่มุ่งหมายให้เกิดวินาศภัยขึ้นเพื่อที่จะได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันวินาศภัย⁴

2.2 คำว่า ผู้เอาประกันวินาศภัย

พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 มิได้บัญญัติความหมายของผู้เอาประกันวินาศภัยไว้ แต่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 862 บัญญัติความหมายว่า “ผู้เอาประกันภัย” ท่านหมายความว่า คู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัย ดังนั้น ผู้เอาประกันวินาศภัย จึงหมายความว่าคู่สัญญาประกันวินาศภัยฝ่ายซึ่งตกลงจะส่งเบี้ยประกันวินาศภัยนั่นเอง

2.3 คำว่า ผู้รับประโยชน์

ความหมายคือ บุคคลผู้จะพึงได้รับค่าสินไหมทดแทน หรือรับจำนวนเงินใช้ให้ ตามมาตรา 862 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

² จิตติ ดิงศภัทัย, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2516), หน้า 93.

³ สิทธิโชค ศรีเจริญ, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: ประชุมทองการพิมพ์, 2529), หน้า 154.

⁴ ไพโรจน์ วายุภาพและสิทธิโชค ศรีเจริญ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: จีระการพิมพ์, 2541), หน้า 130.

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับความทุจริตของผู้เอาประกันวินาศภัยหรือผู้รับประกันภัย มีทั้งกฎหมายของไทยและต่างประเทศ

3.1 กฎหมายของประเทศไทย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 879 วรรคแรกบัญญัติเป็นข้อยกเว้นความรับผิดของผู้รับประกันภัย ความทุจริตนี้จะต้องเป็นของผู้เอาประกันภัยเองหรือของผู้รับประกันภัย จึงจะทำให้ผู้รับประกันภัยพ้นความรับผิด ย่อมเป็นการไม่สมควรที่จะให้ผู้ทุจริตได้รับประโยชน์จากความทุจริตของตนเอง แต่ถ้าเป็นความทุจริตของบุคคลอื่น แม้จะเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัยเพียงใดก็ตาม เช่น คู่สมรส บุตร หลานหรือคนใช้ซึ่งเป็นลูกจ้าง ก็ยังไม่ทำให้ผู้รับประกันภัยพ้นความรับผิด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความทุจริตของบุคคลอื่นนั้นได้เกิดขึ้นด้วยการจ้าง วาน ใช้อหรือการสนับสนุนของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย⁵

3.2 กฎหมายของต่างประเทศ

3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกา ผู้รับประกันภัยไม่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัยในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำผิดของผู้เอาประกันภัยเอง แต่ความเสียหายที่เกิดจากความประมาทของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัยยังต้องรับผิด เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น⁶ ประมวลกฎหมายประกันภัยของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา⁷ มาตรา 530-533.7 บัญญัติว่า “ผู้รับประกันภัย ไม่ต้องรับผิดเพื่อความวินาศภัยที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจของผู้เอาประกันภัย แต่ยังคงต้องรับผิดในการกระทำโดยประมาทเลินเล่อของผู้เอาประกันภัย ตัวแทนของผู้เอาประกันภัยหรือของบุคคลอื่น” จากมาตรานี้จะเห็นได้ว่าวินาศภัยที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจของผู้เอาประกันภัย ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน หลักการนี้มีพื้นฐานมาจากหลัก Public Policy ที่ผู้รับประกันภัยไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่มีสาเหตุมาจากการกระทำผิดของผู้เอาประกันภัยเอง การกระทำโดยจงใจของผู้เอาประกันภัยนี้ ศาลเพิ่งเล็งถึงเจตนาของผู้เอาประกันภัยเป็นสำคัญ เช่นผู้เอาประกันภัยจะไม่ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายของเรือที่ตนตั้งใจทำให้จมลง หรือการที่ผู้เอาประกันภัยวางเพลิงเผาบ้านของตนเองในขณะที่จิตยังปกติอยู่ จากบทบัญญัติดังกล่าวผู้รับประกันภัยย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยความจงใจของผู้เอาประกันภัยทุกกรณี⁸

⁵ ไชยศ เหมะรัชตะ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2551), หน้า 227.

⁶ จำรัส เขมะจารุ, กฎหมายลักษณะประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ขนพิมพ์ 50 จำกัด, 2558), หน้า 158.

⁷ Insurance Code, Section 530-533.7.

⁸ มนัสวี สหรีไพศาล, ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นความรับผิดของผู้รับประกันภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ มาตรา 879 วรรคหนึ่ง (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2555), หน้า 61-62.

3.2.2 ประเทศเยอรมัน

พระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญาประกันภัย พ.ศ. 2551 หรือ Insurance Contract Act ค.ศ. 2008⁹ มาตรา 81 บัญญัติ การก่อให้เกิดภัยที่ได้ทำประกันภัยไว้ว่า (1) ผู้รับประกันภัยไม่ผูกพันที่จะต้องชำระเงินหากผู้เอาประกันภัยจงใจก่อให้เกิดภัยที่ได้ทำประกันไว้

4. ปัญหาทางกฎหมาย

เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยมาตรา 879 บัญญัติว่า ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในเมื่อความวินาศภัยเกิดขึ้นเพราะความทุจริตของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย แต่การกระทำที่ทุจริตนั้น กฎหมายมิได้อธิบายไว้ จึงมีความเห็นของนักกฎหมายตีความคำว่าทุจริตไว้เป็น 2 ความเห็น

ความเห็นที่ 1 เป็นการกระทำโดยมีความประสงค์เพื่ออยากได้เงินประกันภัย ดังที่เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1468/2521 วินิจฉัยว่า ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยเป็นบริษัทจำกัด ปรากฏว่ากิจการของบริษัทขาดทุน ผู้มีส่วนรับผิดชอบในบริษัทเคยวางเพลิงเผาอาคารที่เอาประกันอัคคีภัยไว้ครั้งหนึ่งแล้วแต่มีผู้ดับได้ทัน ประกอบกับหลักฐานอื่น ฟังได้ว่าบริษัทผู้เอาประกันภัยมีส่วนรู้เห็นให้มีการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของตน เพื่อหวังเงินประกัน ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบเพราะความวินาศภัยเกิดขึ้น เพราะความทุจริตของบริษัทผู้เอาประกันภัย

ความเห็นที่ 2 เป็นการกระทำโดยเจตนาหรือจงใจที่จะเกิดผลคือความวินาศภัยขึ้น เช่น จุดไฟเผาบ้านที่เอาประกันอัคคีภัยไว้หรือ ถ้าวินาศภัยได้เกิดขึ้นเพราะเป็นผลอันควรจะต้องเกิดจากการกระทำเช่นนั้น เช่น จุดไฟเผาบ้านข้างเคียงซึ่งเป็นที่เห็นได้ว่าไฟน่าจะต้องลุกลามมาถึงบ้านที่เอาประกันอัคคีภัยไว้ ดังนั้นถือได้ว่าเป็นความทุจริตตามความหมายของมาตรานี้ ทั้งนี้ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าผู้กระทำมีเจตนาที่จะให้ได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัยด้วยหรือไม่ เช่น สามีสัญญาเอาประกันอัคคีภัยสำหรับบ้านไว้ ต่อมาได้ทะเลาะวิวาทกับภริยาเกิดโทสะจุดไฟเผาบ้านที่อยู่เสีย ถึงแม้จะเป็นการเผาเพราะความโกรธ มิได้มีเจตนาที่จะเผาเพราะอยากได้เงินประกันภัย แต่ถึงกระนั้นก็ต้องถือว่าเป็นการทำให้เกิดวินาศภัยขึ้นด้วยความทุจริตแล้ว¹⁰

อนึ่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 มาตรา 43 บัญญัติว่า “ถ้าพนักงานสอบสวนมีเหตุอันควรสงสัยว่าวินาศภัยเกิดขึ้นด้วยความทุจริตของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัยให้แจ้งเหตุที่สงสัยไปยังนายทะเบียน และนายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งไปยังผู้รับประกันภัยให้ดัดใช้ค่าสินไหมทดแทนไว้ก่อนได้” ความเห็นที่สองนี้ มีเหตุการณ์เกิดขึ้นจริงเมื่อ วันที่ 14 พฤษภาคม 2560 พ.ต.อ.ธีรวัจน์ ขจรเกียรติภาส ผกก.สภ.ธัญบุรี กล่าวถึงความคืบหน้าคดีที่เมียหลวงขับรถ โตโยต้า โฟร์จูนเนอร์ ชนรถเบนซ์ของสามีที่ขับพาภรรยานั่งไปด้วยว่า ได้รับรายงานจากเจ้าของคดีแล้ว พบว่าอุบัติเหตุดังกล่าวมีรถยนต์ที่ประสบเหตุทั้งหมด 5 คัน ผู้ได้รับบาดเจ็บอาการหนักที่สุดคือ ผู้หญิงที่นั่งมาที่เบาะเบนซ์สีขาว ที่โดนพุ่งชนเป็นคันแรก มีอาการกระดูก

⁹ German Civil Code (BGB).

¹⁰ จำรัส เขมะจารุ, เรื่องเดิม.

แขนหลุด ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลเปาโล รังสิต ส่วนผู้ได้รับบาดเจ็บรายอื่น ๆ แพทย์ได้รักษาและให้กลับบ้านได้ แล้ว ส่วนสาเหตุมาจากรถฟอร์จูนเนอร์สีดำพุ่งชนท้ายรถเบนซ์สีขาว ทำให้รถเสียหลักหมุนไปชนรถร่วมทางคันอื่นอีกหลายคัน

ส่วนที่มีข่าวหลุดออกไปว่าเป็นเรื่องของภรรยาหลวงติดสัญญาณในรถของสามีนั้นจากการตรวจสอบพบว่าเป็นเรื่องจริง ทั้งคู่มีลูกด้วยกัน แต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส เบื้องต้นที่ถามฝ่ายภรรยาหลวงบอกว่า เกิดบันดาลโทสะจนทนไม่ได้จริงๆ เพราะเห็นสามีอยู่กับสาวอื่น ทั้งนี้ เรายังไม่ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหากับใคร อยู่ระหว่างเชิญตัวผู้ขับรถทั้ง 5 คันที่ประสบเหตุทำการสอบปากคำเพิ่มเติม พ.ต.อ.ธีรวัจน์ กล่าว¹¹

แม้ข่าวจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวไม่ปรากฏ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประกันภัยก็ตาม แต่หากมีการทำประกันภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เอาไว้ เช่นนี้ย่อมเป็นอุทธรณ์ในประเด็นข้อกฎหมายว่า วินาศภัยเกิดจากความทุจริตของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์หรือไม่ เพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นมิได้เกิดจากความประสงค์เพื่อหวังเงินเงินประกันภัย แต่กระทำไปด้วยความโกรธ

5. บทสรุป

การกระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 879 ต้องมีเจตนาประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลอยู่ในการกระทำนั้นแล้ว การกระทำโดยทุจริตไม่ว่าจะหวังเงินค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ก็ตาม เช่นกระทำด้วยความโกรธ แต่เมื่อการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเกิดความเสียหาย ถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริต (Bad Faith) ซึ่งเป็นภัยทางศีลธรรม (Moral Hazard) คือผู้เอาประกันภัยได้โอนการเสี่ยงภัยไปยังผู้รับประกันภัยแล้ว แต่ยังตามไปก่อให้เกิดภัยนั้นอีกจึงเป็น Bad Faith ในระบบประกันภัย ผู้รับประกันภัยจึงได้รับการยกเว้นความรับผิดชอบตามกฎหมายมาตรา 879 นั้นเอง

¹¹ หนังสือพิมพ์ M2F, วันจันทร์ที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2560, หน้า 7.

บรรณานุกรม

เอกสาร

จิตติ ตังศภัทย์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2516).

จำรัส เขมะจารุ, กฎหมายลักษณะประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ชวนพิมพ์ 50 จำกัด, 2558).

ไชยยศ เหมรัชตะ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2551).

ประสิทธิ์ โสวิไลกุล, กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4-14 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2554).

ไพโรจน์ วายุภาพและสิทธิโชค ศรีเจริญ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: จีรัชการพิมพ์, 2541).

มนัสวี สขรีไพศาล, ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นความรับผิดของผู้รับประกันวินาศภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ มาตรา 879 วรรคหนึ่ง (นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2555).

สิทธิโชค ศรีเจริญ, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัย (กรุงเทพมหานคร: ประชุมทองการพิมพ์, 2529).

หนังสือพิมพ์ M2F, วันจันทร์ที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2560.

กฎหมาย

German Civil Code (BGB).

Insurance Code Section 530-533.7.